

Verslag Bewonersbijeenkomst 27 september 2023

Introductie voorzitter Roelof Dilling

“Wij nodigen bewonersinitiatieven van harte uit om mee te doen aan de beweging van Kracht van de Veenkoloniën. Deze bijeenkomst is net als de bijeenkomst van 28 juni verkennend van aard. En wij hopen natuurlijk dat bewonersinitiatieven zich bij Kracht van de Veenkoloniën willen aansluiten.”

Tenminste 15 nieuwe bewonersinitiatieven zijn al aangehaakt. Op de bijeenkomst van 28 juni waren enkele initiatieven verhinderd om aanwezig te zijn en als Bewonersraad ontdekten we een witte vlek in de gemeente Coevorden en bij de initiatieven die in deze gemeente actief zijn. Vandaar dat voor deze bijeenkomst ook bewonersinitiatieven zijn benaderd uit de gemeente Coevorden.

De bedoeling van deze bijeenkomst en van de bijeenkomsten die volgen is dat bewonersinitiatieven van elkaar kunnen leren. Welke tips kunnen bewonersinitiatieven elkaar geven, zoals hoe je bijvoorbeeld de relatie met jouw gemeente versterkt.

Tijdens deze bijeenkomst met bewonersinitiatieven zijn drie vragen aan de orde gekomen: Waar lopen initiatieven tegenaan? Waarmee wil je geholpen worden? Wat wil je delen, wat werkt al goed.

Voorstelronde

- Jan Karel en Henny Kuipers: Het initiatief Nei Naoberschap Gees/Zwinderen heeft een sterke samenwerking met de twee kerken in de dorpen. Gees Verbindt is in 2016 opgericht, sinds een paar jaar is ook Zwinderen bij het initiatief aangesloten en trekken zij gezamenlijk op.
- Dorpsbelangen Vlagtwedde wil meer groen en kleur aanbrengen in het dorp. Door bloembakken en lantarenpalen te versieren met kleurrijke bloemen kan het dorp wat opgefleurd worden.
- Albertje Wilting: Nei Naoberschap Dalen is een bewonersinitiatief in Dalen, zij hebben veel verwantschap met de kerk in het dorp. Het initiatief valt onder dorpsbelangen Dalen en heeft positieve contacten met de gemeente.
- Annemieke Visser is aangesloten bij Kracht van de Veenkoloniën als onderzoeker van het UMCG.
- Ria Lubben komt uit Stadskanaal en is lokaal betrokken inwoner. Zij is een rasechte Veenkoloniaal en maakt zich sterk voor de Veenkoloniën. Zij schrijft o.a. voor de lokale krant.
- Geert en Rebecca zijn initiatiefnemers van Stichting Leefvorm J&O. Als inwoners van Pekela willen zij graag de leefomgeving voor inwoners verbeteren.
- René van der Most (Zorg Innovatie Forum) is penvoerder van Kans voor de Veenkoloniën en ondersteunt de bewonersraad.
- Titia Fluks is lid van dorpsbelangen Oud-, Nieuw Annerveen en Spijkerboor en houdt zich o.a. bezig met woningbouw, verkeer, naoberschap. In de gemeente Aa&Hunze worden momenteel plannen ontwikkeld t.a.v. deze thema's. Naast een actieve groencommissie houdt dorpsbelangen zich ook bezig met laaggeletterdheid, een thema wat Titia persoonlijk ook uitdraagt.
- Margreet van den Berg is welzijnswerker in Veendam bij de Basis. Samen met Sherona (actieve bewoner uit Veendam) hebben zij het Weggeef Kluspunt opgezet. Onlangs ontving het initiatief van Kracht van de Veenkoloniën Kiem en zaaigeld.
- Janny Bolhuis is lid van de bewonersraad en initiatiefnemer van het Voedselpark Slochteren. Er gebeurt een hele hoop in Slochteren, waaronder het planten van vruchtenbomen, een poel voor dieren, een moestuinproject dat is opgezet volgens de permacultuur. Ook wil het initiatief graag een rolstoel pad aanleggen in het park. Ze zijn nog hard bezig om daar subsidie voor te verkrijgen, dat is soms best moeizaam vertelt Janny.
- Toine Fennis is penningmeester van het bestuur van Kracht van de Veenkoloniën. Hij heeft het repaircafé en de Makersclub opgezet in Hoogezand. Sinds 2016 is hij betrokken bij Kans voor de Veenkoloniën.
- Wiebe Hilgen is ook lid van de bewonersraad. Hij is twee jaar betrokken bij Kracht van de Veenkoloniën. In Oranjedorp is Wiebe actief op het thema zorg & welzijn en energie. Oranjedorp loopt voorop bij de energietransitie en gaat momenteel met gemeente Emmen een experiment aan bij Zonneroute A37, waarin het de bedoeling is het park voor 50% eigendom van de inwoners wordt.
- Piet Wolters is secretaris van het bestuur van Kracht van de Veenkoloniën. In Gasselternijveen is hij initiatiefnemer van Dorpscoöperatie De Brug. Hij is al enige tijd bezig voor- en met het dorp om de leefbaarheid in stand te houden.

- Karst Dekkema is net als René werkzaam voor het Zorg Innovatie Forum. Hij is vanuit deze functie ook betrokken bij Kracht van de Veenkoloniën.
- Daphne Wiebing is al enige tijd betrokken bij Kracht van de Veenkoloniën als zzp'er. Zij ondersteunt Kracht van de Veenkoloniën met name bij de communicatie.
- Roelof Dilling is voorzitter van het bestuur van Kracht van de Veenkoloniën. Hij is al een jaar of vier betrokken bij Kracht van de Veenkoloniën en is daarnaast voorzitter van Stichting Grolloo Zorgt dat zich onder andere bezighoudt met huisvesting voor ouderen en het welzijn van de inwoners uit Grolloo.

Presentatie René van der Most

'Je moet in de Veenkoloniën niet aankomen met hoe het anders moet' vertelt René. Bewoners moeten juist zelf betrokken worden bij ontwikkelingen in het leefgebied, wat hen als geen ander aangaat. Om deze reden is de bewonersraad opgericht, bestaande uit een actieve club inwoners die meekijken met het programma Kans voor de Veenkoloniën. Veel bewoners in de bewonersraad zijn betrokken bij initiatieven in het eigen dorp. Binnen het programma Kans voor de Veenkoloniën wilde ZIF en aangesloten partijen het onderdeel 'Bewonersparticipatie' verder uitwerken. Dat is gelukt. Alhoewel het programma Kans voor de Veenkoloniën volgend jaar april eindigt, wordt de bewonerscomponent doorgezet en dus ook de beweging Kracht van de Veenkoloniën. Bewoners willen o.a. aan (zorg)tafels zitten om mee te praten over de plannen rondom de toekomst van de gezondheidszorg. Dat is waar Kracht van de Veenkoloniën zich hard voor maakt. Er is een manifest uitgebracht met 8 sleutels (zie website voor meer informatie). De boodschap is: Geef bewoners de ruimte! Verder plant Kracht van de Veenkoloniën bijeenkomsten en gaat zij in gesprek met gemeenten over de vraag hoe zij gehoor geven aan 'ruimte voor inwoners'. De grote uitdaging van deze tijd is: Hoe houden we de samenleving overeind.

Het Zorg Innovatie Forum (ZIF) is 15 jaar geleden ontstaan, met name om zich in te zetten voor dit soort grote ontwikkelingen en uitdagingen. 45 partijen zijn lid van ZIF en zij zijn als organisatie niet afhankelijk van subsidies. ZIF is penvoerder van Kans van de Veenkoloniën en daardoor verbonden aan Kracht van de Veenkoloniën.

Kracht van de Veenkoloniën bestaat uit 11 gemeentes. 5 Drentse en 6 Groningse gemeentes. Bottom up werken staat centraal binnen Kracht. Ideeën komen van onderop. Bewoners maken zich gedurende de looptijd van het programma Kans voor de Veenkoloniën sterk en zijn hard opzoek naar meer medestanders. De kracht is om met elkaar te staan voor de eigen leefwereld. Krachten bundelen is één van de pijlers binnen Kracht van de Veenkoloniën. Sinds kort heeft Kracht van de Veenkoloniën een eigen entiteit in de vorm van een Stichting met een eigen bestuur. Kiem en zaaigeld is onderdeel van het aanbod dat Kracht van de Veenkoloniën biedt. Bewoners kunnen daar voor een impuls aan hun project gebruik maken (zie voor meer informatie de website).

Ook Kracht van de Veenkoloniën heeft te maken met de druk op de zorg. Landelijke programma's als IZA, GALA, regionale zorgtafels, Elke Regio Telt bieden kansen om de regio te verbeteren, mits bewoners een stem hebben aan tafel!

Plenair gesprek n.a.v. presentatie (behoeften en vragen voor de bewonersraad)

Roelof Dilling: Veel bewonersinitiatieven stoppen er in de loop van de tijd weer mee. Het opzetten en continueren van een initiatief vraagt om een lange adem. Kracht van de Veenkoloniën stelt zich de vraag hij zij bewoners kunnen helpen om door te gaan. Hoe houdt je bewoners betrokken bij initiatieven. De bewonersraad staat klaar om in te springen op vragen en hulp te bieden bij problemen.

Henny Kuipers: Hoe bereik je inwoners nu echt? Er is veel wantrouwen bij ons in het dorp, je hoort dan bijvoorbeeld het geluid: 'Anderen vertellen dat ik ongezond ben' Zo bereik je inwoners niet. Ook willen bewoners eerst zien wat het wordt voordat er meer vertrouwen is. Met andere woorden: hoe krijg je iedereen in je dorp aan boord. Reactie: Het is belangrijk om vertrouwen te winnen door je gezicht te laten zien. Maak ook gebruik van de trots die er is. Initiatieven kunnen functioneren als brugfunctie of een intermediaire rol op zich nemen: zij zien vaak wat er nodig is. Ook helpt het om het positieve verhaal in je dorp veel meer uit te dragen, 'dat ken ik nait' wordt maar al te vaak geroepen. Dat initiatieven zijn opgezet en het al lange tijd hebben volgehouden, dat is juist de kracht. Het is belangrijk om opzoek te gaan naar die kracht, waar zit de energie in het dorp.

Henny Kuipers: Heel eerlijk, wij hebben niks met de Veenkoloniën. Hoe gaan we hiermee om en waarom zouden wij ons willen aansluiten?

Reactie Roelof Dilling: Alle dorpen en initiatieven binnen de 11 gemeenten kunnen deelnemen. Ook Grolloo behoort niet tot de Veenkoloniën. Ook wij kunnen het niet alleen en het is mooi dat er een netwerk bestaat

waar wij de mogelijkheid hebben om kennis uit te wisselen. We vertellen ook graag over ons voorbeeld, dat helpt andere initiatieven weer op weg.

Reactie Piet Wolters: Als Veenkoloniaal ben ik absoluut niet eenkennig. Wij verwelkomen juist initiatieven van buiten de Veenkoloniën omdat het bijdraagt aan een sterkere beweging. We zijn dus niet exclusief, alhoewel de focus wel op de Veenkoloniën ligt. Wij zien initiatieven van buiten de Veenkoloniën echt als een verrijking. Bovendien zie je in de Veenkoloniën maar ook daarbuiten dezelfde problematiek. Samen kunnen we kijken hoe we dit kunnen oplossen door kennis te mobiliseren en uit te wisselen.

Input gesprekstafels

Vraagstukken en ideeën voor doorontwikkeling initiatieven

- Wiebe Hilgen geeft aan dat de bewonersraad themabijeenkomsten kan organiseren voor inwoners. Bijvoorbeeld op het thema 'Wonen' wat een belangrijk thema is in veel dorpen.
- Ook wordt de suggestie gegeven om bijeenkomsten te organiseren waar samenkomst en ontmoeting centraal staat.
- Dorpsbelangen Vlagtwedde heeft behoefte aan financiële ondersteuning en is op zoek naar de wegen in subsidieland. Wat lastig is dat er voornamelijk geld is voor het opstarten van je initiatief. Dorpsbelangen Vlagtwedde zou juist baat hebben bij een terugkerende subsidie, gezien zij ieder jaar nieuwe planten willen planten. Suggestie aan hen is om winkeliers en ondernemers aan laten te haken en mogelijk ook om een jaarlijkse bijdrage te vragen.
- Initiatief in Veendam merkt dat sommige deuren bij de gemeente niet opengaan. Kan Kracht van de Veenkoloniën ondersteunen bij het contact met gemeenten.
- Nei Naoberschap is op zoek naar hoe je jongeren kunt betrekken bij de activiteiten die worden opgezet in het dorp. Dit vraagstuk wordt in andere dorpen ook herkend. Daphne tipt het initiatief om zeker even naar de website van de BOKD te gaan. Onlangs is een Webinar over jongerenbetrokkenheid opgenomen, binnenkort kunnen dorpen dit Webinar terugzien. Mogelijk kan Kracht van de Veenkoloniën (bijv. in samenwerking met BOKD en GD een bijeenkomst organiseren over jongerenbetrokkenheid).
- Hoe kun je als bewonersinitiatief commitment krijgen bij de raad. Gemeentes doen al heel veel, maar we zijn er nog niet. Tip van Dalen: boor je netwerk aan, neem contact op met dorps- en wijkcoördinatoren.
- Waar schuurt het met professionals, hoe behouden bewonersinitiatieven hun eigen identiteit en waar kunnen zij meer 'bouwen' op financiële prikkels, welke ingangen zijn er bijvoorbeeld al binnen de eigen gemeente.
- Tip aan de bewonersraad: neem ook contact op met Kracht van de Vriendelijkheid.

Samenvatting gesprekstafels

- Zoektocht naar financiën is bij redelijk wat initiatieven aan de orde.
- Armoede is een thema in dorpen: hoe ga je daar als bewonersinitiatief mee om
- Creëer een netwerk met elkaar: netwerkontwikkeling en elkaar kennen helpt enorm om een brug te slaan naar de systeemwereld.
- Gemeente is een belangrijke partner, zorg dat je daar goede ingangen hebt. Maar behoud wel eigen regie.
- Hoe ga je om met demotie. Waar ligt de grens tussen vrijwilligerswerk en professionele inzet.
- Hoe komen we in verbinding met beleidsbepalers, welke invloed kunnen we als krachtenbundeling van Kracht van de Veenkoloniën uitoefenen.
- Pilot DOS o.a. in Dalen; is DOS een thema wat meer dorpen aan gaat en waar Kracht van de Veenkoloniën mogelijk een bijeenkomst over kan organiseren?
- We hebben te maken met een snelle wisseling tussen ambtenaren. Het helpt om aan dossieropbouw te doen, afspraken na te komen en een professionele houding te hebben. Daarmee worden we serieus genomen.
- Soms is het lastig om de meest kwetsbare groep te bereiken en daar niet voor te gaan denken. Er is veel vraagverlegenheid in de dorpen. Hoe gaan we daarmee om?

Aan het eind van de bijeenkomst werd de vraag gesteld of bewonersinitiatieven aangesloten willen blijven. Nagenoeg alle aanwezige initiatieven zeiden volmondig JA, een enkeling gaf aan dit graag nog even binnen het eigen bestuur te willen bespreken met een terugkoppeling in eigen dorp van deze bijeenkomst.

Tot slot: 18 oktober a.s. is de vervolgbijeenkomst. Iedereen krijgt daarvan bericht. Noteer de datum alvast in je agenda.